

Jord- och skogsbruksministeriet
kirjaamo@mmm.fi

2018-02-26

ÖVERSÄTTNING

Jord- och skogsbruksministeriets yttrandebegäran om förhandlingar med Sverige angående Torneälvs fiskestadga för år 2018 (170/04.04.03.01/2018).

FINSK-SVENSKA GRÄNSÄLVSKOMMISSIONENS YTTRANDE OM TORNEÄLVS FISKESTADGA FÖR ÅR 2018

Finlands jord- och skogsbruksministeriet framför i sitt yttrandebegäran (170/04.04.03.01/2018) två förändringsförslag för Torneälvs fiskestadga då Finland och Sverige har sina förhandlingar. I förslaget framförs att vid Kukkolaforseen skulle man ha ett förbud mot spinnflugor, tafs och spöfiske inom forsområden. Det andra förslaget rör gränsälvsöverenskommelsens havsområde vid Torneälvens mynning, där ministeriet föreslår tillstånd för trålfisket på hösten. Annars skulle ministeriet behålla samma fiskeregler som var i kraft år 2017.

Kukkola byns håvfiskare har föreslagit att man inte får använda spö vid Kukkola forsområde, eftersom håvfiskare har upplevt att spöfiskare stör deras fiske genom att komma för nära håvplatserna, några har till och med stigit på håvfiskebrygga och kastat spinnflugor på bryggan (krenkku). Kustfiskare på havsområdet motiverar sitt förslag med att sköta fiskbestånd och efterfrågan för fångst (mört och löja).

Gränsälvskommissionen tackar för yttrandebegäran och vill framföra följande: Fiskestadgans utgångspunkt är att skapa en skälig och rättvis balans mellan fiskbestånd och nyttjandesynpunkt. Med fiskereglering ska man sträva efter en långsiktig förvaltning som tar hänsyn till skydd av fiskbestånden, hållbart nyttjande av fiskeresurserna och hela gränsregionens intresse i enlighet med syfte med gränsälvsöverenskommelsen.

Syfte med överenskommelsen mellan Finland och Sverige är bl.a. fästa särskild vikt vid skydd och hållbart nyttjande av fiskbestånden och parternas roll i skydd av fiskbestånden (gränsälvsöverenskommelsen §28) Enligt artikel 66 i Förenta nationernas havsrättskonvention ska stater från vars floder s.k. anadroma bestånd härrör ha det främsta intresset av och huvudansvaret för sådana bestånd.

Havsöring

Kommissionen anser att havsöringens fridlysning skall fortsätta. Havsöringen är en krävande fiskart för fisketillsynen och för att kunna skydda den behövs mer tillsyn inom älvsområdet.

Kommissionen utmanar såsom förra året att Finland i samarbete med Sverige skulle upprätta en återhämtnings- och förvaltningsplan för havsöringen i Torne vattendistrikt

enligt den finska lax- och öringsstrategin från 2014. Förslag till svenska lax- och öringsstrategi ska iakttas i samverkan.

Fisketillsyn

Kommissionens åsikt är att insatser för fisketillsyn ska utökas.

Fångstrapportering, märkning och fångststatistik

Kommissionen anser att fångststatistik på lax ska utvecklas. Ursprungsmarkering i älvfisket med hjälp av t.ex. gälplomb borde tas i bruk på samma sätt som i det kommersiella fisket Finland sedan 2017. Hållbart fiske och hållbara fiskbestånd förutsätter information om fisket och information om fångsterna.

Tillståndsvis säsongkvot

På samma sätt som i sitt yttrande för ett år sedan betonar kommissionen att Finland och Sverige ska förhandla sinsemellan om möjligheten att införa tillståndsvisa säsongkvoter för lax för alla fiskaregrupper inom fiskestadgans tillämpningsområde och skyldighet att inlämna fångstuppgifter. Tillståndsvis säsongkvot i Torneälvsområdet är med som åtgärd i den finska lax- och öringsstrategin.

Utveckling av fiskets adaptiva reglering

Gränsälvskommissionen konstaterar ytterligare att nuvarande regleringssystem är trögt och försiktighetsprincipen är svårt att tillämpa. Med nuvarande system kan man inte reagera på laxens minskade vandring i Torneälven genom att minska fisketryck på älvs- och havsområdet. Kommissionen anser att om vandringen är svag borde man kunna begränsa fisket, det vill säga fisket kunde anpassas till variationer i laxbeståndet.

Totalförbud fr.o.m den 15 september

Totalt fiskeförbud i gränsälven efter den 15 september är något som inte finns på andra älvar. Totalförbudet stoppar till exempel fisket efter gädda, abborre och harr under höstsäsong. Kommissionen anser att det vore på plats att utvärdera eventuell påverkan av slopat fiskeförbud fr.o.m. den 15 september i samband med behov att skydda fiskarterna inkl. minskande antal harr, och förutsättning att samtidigt öka resurserna i fisketillsyn i älvsområdet. Fisket får inte utgöra risk för fiskbestånden.

Behov för gemensam fiskestrategi för Torne vattendistrikt

Kommissionen hänvisar till sitt tidigare yttrande och påminner att både Finland och Sverige har gjort sin egen lax- och havsöringsstrategi utan vidare samordning när det gäller Torneälven. Finlands lax- och havsöringsstrategi 2020 för Östersjöområdet angavs som statsrådets principbeslut 2014/10/16. Sveriges förslag för strategi "Förvaltning av lax och öring" överlämnades till regeringen i november 2015. Den svenska strategin har som mål att skapa en omfattande fisketstrategi för Torneälvens

vattendistrikt för långsiktig förvaltning. Gränsälvskommissionen uppmanar den finska parten till tätare samarbete med svenska fiskemyndigheter och med Finsk-svenska gränsälvskommissionen. Detta för att skapa en gemensam vision genom en öppen och genomskinlig process, i samverkan med områdets fiskare, fiskerättsägare, företagare och intressenter. Gränsälvskommissionen kan i samarbete med fiskemyndigheter utveckla tillgång till information, vidarebefordra den samt främja samarbetet.

Trålfisket på havsområdet

I artikel 24 i gränsälvsörensenskommelsens fiskestadga föreslås restriktioner för fiske inom fiskådran. Fiskeredskap eller annan anordning får inte placeras eller användas så att fiskens gång i fiskådran kan hindras eller att fisken inte kommer dit eller kan inte röra sig där.

Fiskestadgans utgångspunkt är att åstadkomma en rimlig och rättvis balans ur bestånds och nyttjandesynpunkt mellan tillämpningsområdets sammantagna fiskeintressen med hänsyn till ett skäligt nyttjande av gränsälvarna på ett sätt som främjar gränsregionens intressen.

Fredningszonerna i gränsälvsöverenskommelsens fiskestadga består i praktiken av sex 400 meter breda farleder som sträcker sig från älvmyningen till Bottenhavet. Inom fredningszonerna gäller förbud att sätta ut eller använda ett fångstredskap så att fiskens gång där kan förhindras eller att fisken inte kan komma till fredningszonen eller röra sig där. Vid älvmyningen är allt slags fiske med storryssjor, redskap försedda med botten samt kroknät och andra redskap för fångst av lax eller öring förbjudet.

Bakgrunden till bestämmelsen om fiskeredskap är behovet att hindra effektivt nätfiske efter lax och öring. Vid fiske efter andra fiskarter tillåts de flesta redskapstyperna, såsom förankrade nät annanstans än på forsområden, men inte trålrredskap.

Havsområdet som omfattas av gränsälvsöverenskommelse består av fredningszoner och flera vattenområden där kommersiellt fiske praktiseras med ryschor och nät. Fredningszonerna i havsområdet och strikt reglering av fiske, frågor som man har kommit överens i gränsälvsöverenskommelsen och som finns i fiskestadgan, är viktiga för att säkerställa fri rörlighet av vandringsfiskbestånden mellan havet och älven. Kommissionen anser att användningen av trål i havsområdet tillhörande överenskommelsen är inte motiverad med tanke på syftet med gränsöverenskommelsen mellan Finland och Sverige.

Kommissionen har inga invändningar mot det föreslagna förbudet mot spöfiske i finska Kukkola forsområde. I övrigt anser gränskommissionen att tillämpning av de under 2017 gällande fiskebestämmelserna kan förlängas.

Timo Jokelainen
ordförande

Johan Antti
viceordförande

Virve Sallialmi
sekreterare

FÖR KÄNNEDOM

Havs- och vattenmyndigheten
Länsstyrelsen i Norrbotten
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland
Torneå stad
Ylitornio kommun
Pello kommun
Kolari kommun
Muonio kommun
Enontekis kommun
Haparanda kommun
Övertorneå kommun
Pajala kommun
Kiruna kommun